

Kanal İstanbul Protokolünün İptali İstemiyle Açılan Dava Reddedildi

İstanbul 8. İdare Mahkemesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca düzenlenen Kanal İstanbul'a ilişkin iş birliği protokolünün iptali istemiyle açılan davayı reddetti. - 03.01.2020

İstanbul 8. İdare Mahkemesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca düzenlenen Kanal İstanbul'a ilişkin iş birliği protokolünün hukuka uygun olduğuna hükmetti.

TMMOB'a bağlı 9 meslek odası, söz konusu iş birliği protokolünün iptali istemiyle İstanbul 8. İdare Mahkemesinde 2018'de dava açtı.

Dava dilekçesinde, protokolün konusunun tüm uluslararası sözleşmelere, Anayasa'ya, Çevre Düzeni Planı'na aykırı olduğu, protokol kapsamında tarım alanlarının ve karasal ekosistemin geri dönülemez şekilde bozulacağı, doğal ve arkeolojik sit alanlarının, tabiat parklarının yok olacağı savunuldu.

Taraflara yüklenen görevlerin de hukuka aykırı olduğu ileri sürülen dilekçede, protokol konusu proje alanının, rezerv alan dışında henüz sınırları belirlenmemiş bir alanı işaret ettiği, dolayısıyla hangi hukuki rejime bağlı bulunduğu belli olmayan bir alanda tüm planlama yetkisinin davalı Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verildiği kaydedildi.

TOKİ'nin yükümlülükleri belirlenirken uygulama çalışmaları için harcanan bedellerin aynı veya nakdi taşınmaz olarak mahsuplaştırılmasından söz edildiği belirtilen dilekçede, bir taşınmazın başka bir idareye devrinin mahsuplaşma yöntemiyle değil, Kamulaştırma Kanunu uyarınca gerçekleştirilebileceği, mal ve hizmet alımlarının da Kamu İhale Kanunu hükümleri kapsamında yapılabileceği savunuldu.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi ise usule yönelik ehliyet yönünden, esasa yönelik de hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddedilmesini istedi.

İstanbul 8. İdare Mahkemesi, protokolün iptali istemiyle açılan davayı oy birliğiyle reddetti.

İtiraz yerinde bulunmadı

Davalı idarelerin, meslek odalarının dava açma ehliyetiyle ilgili itirazlarının yerinde bulunmadığı kararda, kuruluş belgelerinde yazılı olmasa bile her meslek kuruluşunun çevreyi ilgilendiren konularla ilgili aynen gerçek kişiler gibi subjektif dava ehliyetine sahip olduğunun kabul edilmesi gerektiği belirtildi.

Esasa ilişkin değerlendirmede ise davacıların, protokol konusu proje alanının, rezerv alan dışında henüz sınırları belirlenmemiş bir alanı işaret ettiği, dolayısıyla hangi hukuki rejime bağlı olduğu belli olmayan bir alanda tüm planlama yetkisinin davalı Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verildiği yönündeki itirazı yerinde bulunmadı.

Kararda, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un ilgili maddeleri değerlendirildiğinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının riskli alanlardaki ve rezerv yapı alanlarındaki uygulamalarda faydalanılmak üzere özel kanunlar ile öngörülen alanlara ilişkin olanlar da dahil her tür ve ölçekteki planlama işlemlerine esas teşkil edecek standartları belirlemeye, onaylamaya ve kent tasarımları hazırlamaya yetkili olduğu bildirildi.

Ayrıca, İstanbul'da bulunan bazı alanlarda gerçekleştirilecek proje uygulamaları kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetkilendirilmesi yolunda tesis edilen 2012/3573 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle Danıştayda açılan davanın reddedildiği hatırlatıldı.

“Yetkili karar organı, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi”

İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait taşınmazların, kanal projesi için belediyenin yetkili organının kararı olmaksızın tahsis edildiği iddiası da kabul edilmedi.

Kararda, davalı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına verilen yetkilerin, idarelerin bünyesinde bulunan birimleriyle yazışmaları sonucunda alınan kararlar sonucunda ve karşılıklı mutabakata varılarak belirlenen yetkiler olduğu ve protokolün düzenlendiği tarihten sonraki bir tarihte yetkili karar organı olarak belirlenen İstanbul Büyükşehir

Belediye Meclisinin, 12 Ekim 2018 tarihli kararı ile protokolün uygun bulunması nedeniyle bu doğrultuda hukuka aykırılık içermediği ifade edildi.

Protokol konusunun tüm uluslararası sözleşmelere, Anayasa'ya ve hukuka aykırı olduğu, tarım alanlarının ve karasal ekosistemin geri dönülemez şekilde bozulacağı yönündeki itiraz da mahkemece kabul görmedi.

Protokolün, uygulamaya dönük süreçlerin, protokole taraf kurumların tabi oldukları kanun ve yönetmeliklerle tanımlandığı şekliyle görev alanları ve sorumlulukları dahilinde nasıl yürütüleceğini öngördüğü belirtilen kararda, "Protokol hükümleriyle orman sahaları, tarım alanları, su havzaları, doğal ve arkeolojik sit alanları gibi kendi özel mevzuatlarıyla koruma altına alınmış alanlara ilişkin süreçlerin yürütülmesinde meydana gelebilecek aksaklıkların da önüne geçilebilmesi açısından kurumların koordinasyonunun sağlanabilmesinin hedeflendiği, bu açıdan davaya konu protokolde hukuka aykırılık bulunmadığı görülmektedir." denildi.

Kararda, ayrıca "Kaldı ki yürütülen süreçlerde meydana gelebilecek herhangi bir aykırılığın söz konusu olması halinde de menfaatleri ihlal edilenler yönünden davaya konu edilebileceği açıktır." ifadesi kullanıldı.

"Kanunun amaç ve kapsamına uygun"

TOKİ'nin yükümlülükleri belirlenirken uygulama çalışmaları için harcanan bedellerin aynı veya nakdi taşınmaz olarak mahsuplaştırılmasından söz edildiği belirtilerek, bir taşınmazın başka bir idareye devrinin mahsuplaşma yöntemiyle değil, Kamulaştırma Kanunu uyarınca gerçekleştirilebileceği, mal ve hizmet alımlarının da Kamu İhale Kanunu hükümleri kapsamında yapılabileceği yönündeki itiraz da mahkeme tarafından yerinde bulunmadı.

Kararda, iş birliği süreçlerini belirleyen ve tüm paydaşlar yönünden de kendi görev alanlarıyla ilgili sorumluluklar öngören protokole konu projenin finansmanının temini amacını içeren düzenlemelerin TOKİ'nin tabi bulunduğu 2985 sayılı kanunun amaç ve kapsamına uygun olduğu sonucuna varıldığı kaydedildi.

Öte yandan, TOKİ'nin bağlı iştiraki olan özel hukuk tüzel kişiliğini haiz Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketi'nin de belirlenen bu amaç ve kapsamda proje finansmanı teminine yönelik olarak paydaş belirlenmesinde kamu yararı ölçütü içinde hukuka aykırılık görülmediği ifade edildi.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na aykırılık bulunması durumunda da menfaatleri ihlal

edilenler yönünden gerek ilgili kurumlar nezdinde itiraz gerekse davaya konu edilebilmesi imkanının bulunduğu belirtilen kararda, “Kamu yararı ve hizmetin gereklerine uygun şekilde tesis edildiği sonucuna varılan dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemektedir.” denildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA